

Grote belangstelling voor nieuwe Model Restauratiebestek

'Dit heeft meer de omvang van een congres dan van een workshop', constateerde Marjella Prins bij aanvang van haar parallelsessie, als onderdeel van de kennisbijeenkomst 'Restauratie toekomstbestendig'. Ruim 180 belangstellenden waren 25 april jongstleden afgekomen op de door ERM en de Nationale Monumentenorganisatie (NMo) verzorgde middag waarin het nieuwe Restauratiebestek werd gepresenteerd. Aan de ontwikkeling van het Restauratiebestek is door restauratiearchitecten (VAWR) en restauratie-adviseurs (VAM) bijna twee jaar gewerkt. Een resultaat wat een nationaal podium verdient.

Opdrachtgevers, overheden, aannemers en architecten lieten zich in de parallelsessie van Marjella Prins (Architectenbureau Fritz) en Stefan Katier (KABU) inwijden in de wijze waarop specifieke restauratiewerkzaamheden vanaf nu in de OSF en STABU-systematiek zijn terug te vinden. Met een goed restauratiebestek is vooraf duidelijker welke werkzaamheden op welk kwaliteitsniveau worden gevraagd en worden misverstanden bij prijsvorming voorkomen, wat zorgt voor meer gelijkwaardige inschrijvingen. Ook tijdens de uitvoering liggen met een goed bestek afspraken eenduidiger vast. 'Er hoeft minder besproken te worden met aannemers, het werkt sneller en het veronderstelt een aantal zaken als vastgesteld', had aan het begin van de kennisbijeenkomst Arno Boon namens Boei al toegelicht. 'Het Restauratiebestek is een logische vervolgstap op de binnen ERM ontwikkelde BRL- en URL-en', aldus Boon.

Dagvoorzitster Isja Finaly van Hendrick de Keijser voegde daaraan toe dat 'met de ontwikkeling van de uitvoeringsrichtlijnen en de presentatie daarvan op de website van ERM het antwoord kan worden gegeven op een hoop vragen die in het verleden op ons afkwamen, zoals "waar vind ik een goede schilder".'

Het Rijk, via de RCE mede-initiatiefnemer van het Restauratiebestek, gaat er ook onmiddellijk mee aan de slag, vertelde Alberto Kerkhof namens het Rijksvastgoedbedrijf. De restauratie van de monumenten op het complex Fliogerhorst Deelen zal geheel conform het nieuwe bestek worden uitgewerkt. Dit project is een van de drie pilots die het Rijksvastgoedbedrijf heeft uitgezet om restauraties volgens de ERM-uitvoeringsrichtlijnen uit te voeren. Naast Deelen zijn dat de restauratie van de tuinmuur van Park Sorghvliet en de restauratie van Kasteel Breda. [De presentatie van Prins, Katier en Kerkhof vindt u hier.](#)

De eerste versie van het Model Restauratiebestek, zoals het bestek voluit heet, maakt gebruik van zeven van de twintig ontwikkelde URL-en. Inmiddels wordt gewerkt aan een tweede versie waaraan meer URL-en worden toegevoegd. Ook deze specificaties zullen worden opgenomen in de OSF en STABU Bouwbreed database.



Terwijl Marjella Prins en Stefan Katier in hun paralelsessie ingingen op het Restauratiebestek zelf, behandelden Ron Spaan van Boei en Anthony de Graaf van Dijkstra en Draaisma drie van de onderliggende uitvoeringsrichtlijnen aan de hand van de restauratie van de Blokhuispoort in Leeuwarden. Helder kwam in beeld hoe de URL 4003 (Historisch Metselwerk), URL 4006 (Historisch Voegwerk) en URL 4007 (Steenhouwwerk) hadden bijgedragen aan de opnamesystematiek en in de materiaalkeuze en werkwijze voor de restauratie. Ook kwam goed in beeld de wijze waarop gebruik was gemaakt van de Restauratieladder, een van de basis-ingrediënten van elke URL. [Hun presentatie vindt u hier.](#)

Tijdens de plenaire afsluiting werd met veel waardering gesproken over het nieuwe Restauratiebestek. Net als de status die het bestek in de bouw heeft, heeft nu ook de monumentenzorg een eenduidig contractmodel. 'Natuurlijk is het geen garantie op vakmanschap, dat biedt de vakman alleen zelf', stelde Isja Finaly vast, 'maar eindelijk kunnen appels met appels worden vergeleken, ligt er een juridische basis in een hanteerbare vorm, en geen "gevoel", waar in geval van discussie op kan worden teruggevallen'.

'Waar zijn we in de restauratiesector over vijf jaar?' vroeg Isja Finaly aan Walter de Koning van ERM. 'Uitvoeringsrichtlijnen', antwoordde hij, 'maken het veel gemakkelijker voor een opdrachtgever om te vragen naar een goede uitvoering van onderhoud en restauratie. Voor overheden is het daarnaast ook belangrijk dat de URL-en volgens een transparante procedure zijn vastgesteld en getoetst zijn op de vraag of ze voldoen aan de wetgeving, bijvoorbeeld de Aanbestedingswet of het Bouwbesluit. Randvoorwaarde voor een succesvol gebruik van uitvoeringsrichtlijnen is namelijk dat niet alleen de specialist er mee uit de voeten kan, maar ook de opdrachtgever bij opdrachtverlening en de overheid bij subsidiering, vergunningverlening en toezicht. We zijn aardig op weg om dat te bereiken. En je ziet nu al dat er meer mogelijk is, omdat we die hobbel hebben genomen. De professionalisering van de monumentenzorg kan nu nieuwe stappen zetten. Droombeeld is dan ook dat over vijf jaar de URL-en gemeengoed zijn in de monumentenzorg. En dat die URL-en in een brede context van advisering, uitvoering, beleid, toezicht, subsidiering en onderwijs gebruikt worden.' De kruisbestuiving van praktijk en theorie is vanuit de NMo dan ook een belangrijke drijfveer achter de organisatie van deze kennisbijeenkomsten. Op dit snijvlak ontstaan weer nieuwe vragen en nieuwe antwoorden die net als het nieuwe Model Restauratiebestek zeer de moeite waard zijn om breed te delen.